

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA de LITERE
Catedra *limba română și filologie romanică*

Aprobat la ședința
Catedrei din _____

CURRICULLUM
la disciplina
STILISTICA FUNCȚIONALĂ

Titularul cursului:
Lilia Răciula, dr., conf. univ.

Bălți, 2015

Stilistica funcțională

Informații de identificare a cursului

Facultatea: LITERE

Catedra de limba română și filologie romanică

Domeniul general de studiu: Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: 141. Educația și formarea profesională

Denumirea specialității/specializării: : Limba și literatura română – limba franceză/engleză/germană

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind.		
M05A054	3	90	40		20	30	examen	română

Statutul: disciplină opțională

*Informații referitoare la cadrul didactic:

Titularul cursului – Lilia RĂCIULA, doctor în filologie, conferențiar universitar. Licențiată în filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, specializarea română-franceză. A efectuat stagii de formare continuă în Franța, Belgia, Austria, România etc.

Preocupări științifice de bază: stilistică, pragmatică, semantică interpretativă, hermeneutică, lexicografie poetică, semiotică etc.

Biroul – Catedra de limba română și filologie romanică (342)

E-mail: raciula@mail.ru.

Orele de consultații - marți: 16.00 -17.30. Consultațiile se oferă atât în regim „face to face”, cât și prin utilizarea poștei electronice, Skype.

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul *Stilistica funcțională* se adresează studenților anului III, urmărind familiarizarea acestora cu problematica stilisticii funcționale și raportul acesteia cu celelalte științe ale limbajului, interesate de aspectele de afectivitate lingvistică, în special, cu retorica și pragmatica, semiotica etc. Studenții vor înțelege prin parcurgerea acestui curs cum a evoluat conceptul de *stil*, care sunt domeniile ce și l-au asumat. În aceeași măsură, se va produce o mutație de optică și cu privire la interesul stilisticii față de *figură*. Studiul stilisticii limbii române se axează pe două coordonate principale: (a) *normativă* și (b) *funcțională*, avînd ca obiectiv cultivarea abilităților la studenți de a folosi limba română corect, adecvat și eficient în producerea și receptarea faptului lingvistic, pe baza continuității acestora din ciclul preuniversitar spre cel universitar. Se pune accentul și pe latura formativă a învățării, pe operaționalizarea cunoștințelor în funcție de

specificul anului de studiu și necesităților imediate, aprofundând **competențele de analiză și critică stilistică** pentru viitorii ani de studiu, propunând astfel o îmbinare între inițierea în studiul stilisticii (familiarizarea cu conceptele și categoriile fundamentale ale stilisticii) și formarea deprinderilor de aplicare a unor instrumente de lucru (definire, recunoaștere, analiză etc.). Parcurgerea sistematică a curriculum-ului permite accesul studentului la studiul extrinsec și intrinsec al oricărui tip de text literar/nonliterar și conduce la obținerea de performanțe în construirea și dezvoltarea oricărui tip de discurs (relatare, motivare, comparare, analiză, compoziție, creație etc.).

Competențe prealabile: să cunoască normele și mecanismele de funcționare a limbii în diverse situații de comunicare; să dețină o pregătire filologică satisfăcătoare la toate compartimentele lingvistice și literare; să posede o cultură generală satisfăcătoare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- a) *La nivel de cunoaștere și înțelegere*, studenții vor fi capabili:
- să expună conceptul de stilistică, să poată stabili locul în cadrul disciplinelor filologice și raportul stilisticii cu alte discipline de studiu;
 - să stabilească distincții la nivelul științelor limbajului, necesare circumscrierii obiectului stilisticii;
 - să distingă între tipurile de stilistică;
 - să cunoască teoriile, conceptele și modul de abordare a fenomenului stilistic de către diverși specialiști;
 - să determine rolul stilistic al unor straturi lexicale să cunoască mărcile stilistice de bază;
 - să surprindă proprietățile stilului/stilurilor;
 - să identifice stilurile funcționale ale limbii și să explice diferențierile și asemănările dintre acestea;
 - să înțeleagă faptele de stil ca alegere între fapte de limbă echivalente;
 - să conștientizeze aspectul dinamic al limbii;
 - să înțeleagă (și să-și formeze) sistemul de criterii și modalități de înțelegere, de comentare și apreciere a textelor literare, științifice, publicistice, juridice, administrative, politice etc., a presei, a emisiunilor de radio și TV, etc.;
 - să cunoască alternativele lingvistice în exprimarea scrisă și orală, în funcție de tipul de discurs și de situația de comunicare, respectiv dezvoltarea abilităților argumentative;

- să înțeleagă domeniul stilisticii în raport cu interesul pentru afectivitatea lingvistică;
- să raporteze factorii de stil la factorii de psihologie lingvistică;
- să clasifice figurile de stil și să le trateze în funcție de specificul construcției românești;
- să cunoască tendințele actuale ale limbii române etc.

b) *La nivel de aplicare*, studenții vor fi capabili:

- să identifice particularitățile / funcțiile stilistice ale limbii în diverse tipuri de texte;
- să utilizeze corect și adecvat limba română în receptarea/producerea mesajelor, în diferite situații de comunicare;
- să recepteze adecvat sensul/sensurile unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise;
- să deducă valoarea stilistică a unor fapte de limbă;
- să folosească modalitățile de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare;
- să determine lexicul stilistic marcat în raport cu lexicul neutru;
- să demonstreze efectul stilistic al elementelor lexicale și al formelor gramaticale în texte concrete;
- să argumenteze scris și oral unele opinii în diferite situații de comunicare;
- să exerseze diferite tipuri de comunicare (monologul, dialogul, descrierea, narațiunea);
- să evite clișeele și aspectele *limbii de lemn* într-o comunicare bazată pe coerență, corectitudine și proprietate lingvistică;
- să folosească unele strategii, metode și tehnici riguroase de studiu și de activitate independentă;
- să redacteze unele compoziții (eseu structurat și eseu liber, compuneri cu destinație oficială, compuneri libere: după tablouri, după un vocabular dat, cu caracter descriptiv, dezvoltarea unei maxime sau unui proverb, comentarea unei competiții etc.).

c) *La nivel de integrare*, studenții vor fi capabili:

- să cultive atitudini pozitive față de limba română și să recunoască rolul acesteia în dezvoltarea personală și pentru îmbogățirea orizontului cultural;
- să perceapă comunicarea ca modalitate de socializare, de cunoaștere și autocunoaștere;
- să exerseze competențe analitice;
- să dezvolte gândirea autonomă, reflexivă și critică în raport cu diversele mesaje receptate.

Finalitățile cursului: Cunoașterea teoriilor, conceptelor și modului de abordare a fenomenului stilistic de către diverși specialiști în domeniu; identificarea stilurilor funcționale stabilite (numărul și caracteristicile acestora); definirea normei și a tipurile ei, în raport cu abaterea de la normă, ca eroare și ca efect stilistic; redactarea textelor specifice diverselor stiluri funcționale; analiza/comentariul stilistică/stilistic a/al oricărui tip de text literar/nonliterar; manifestarea atitudinii pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională; dezvoltarea abilităților de utilizare corectă și eficientă a limbii române în diferite situații de comunicare; integrarea informațiilor noi în sistemul propriu de cunoștințe.

Conținuturi

Nr. d/o	Tematica prelegerilor	Nr. orelor de curs
1.	Stilistica. Delimitarea conceptului. Obiectul stilisticii. Scurt istoric al stilisticii. Definirea conceptului de stil.	4
2.	Stilistica românească- prezentare generală (Concepții stilistice: Iorgu Iordan, Tudor Vianu, Ion Coteanu, Ștefan Munteanu, Gheorghe Ivănescu etc.)	6
3.	Calitățile generale ale stilului. Funcția stilistică. Denotația și conotația.	4
4.	Stilurile funcționale. Stilul științific. Particularități fonematice, lexico-semantică, gramaticale. Stilul juridico-administrativ. Particularități fonematice, lexico-semantică, gramaticale.	6
5.	Stilurile funcționale. Stilul publicistic. Particularități fonematice, lexico-semantică, gramaticale.	4
6.	Stilurile funcționale. Stilul beletristic. Particularități fonematice, lexico-semantică, gramaticale	8
7.	Figurile limbajului <ul style="list-style-type: none"> • <i>figurile fonologice (aliterația, asonanța, armoniile imitative, onomatopeele, proteza, afereza, sincopa, apocopa, epenteza, metateza etc);</i> • <i>figurile morfo-sintactice (repetiția, epifora, anafora, anadiploza, enumerația, polisintetel, paralelismul sintactic, perifraza, silepsa, anacolutul, inversiunea, hiperbatul, invocația, apostrofa, interogația retorică etc);</i> 	4

	<ul style="list-style-type: none"> • figurile semantice: figurile analogiei (epitetul, comparația, metafora cu categoriile ei formale: catacreza, personificarea, hiperbola, litota, alegoria, simbolul, mitul etc); figurile contiguității (metonimia, sinecdoca, antonomaza) și figurile contradicției (ironia, antifraza, eufemismul). 	
8.	Analiza stilistică a textului	4

Studiu individual

Timpu total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului

1. Descifrarea și studiul notițelor de curs..... 15 ore
2. Studiul bibliografiei indicate, activitatea specifică de pregătire a seminariilor15 ore

VII. Evaluare: examinare scrisă +activitate de curs și de laborator (referate, portofolii, participări semnificative la dezbateri)

BIBLIOGRAFIE

D. Alonso, *Garcilaso și limitele stilisticii // Poetică și stilistică. Orientări moderne*, București, Editura Univers, 1970.

Ch. Bally, *Traité de stylistique (extrait) // Stylistique française. Recueil de textes*, Москва, Изд – во Просвещение, 1986.

V. Baharu, *Mutații de sens: cauze, modalități, efecte*, Chișinău Editura Știința, 1988.

D. Caracostea, *Expresivitatea limbii române*, Iași, Editura Polirom, 2000.

P. Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Editura Polirom, 1998.

G. Corniță, *Manual de stilistică*, Baia Mare, Editura Umbria, 1995.

I Coteanu, *Gramatică. Stilistică*, București, Editura Academiei, 1997.

I. Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române: stil, stilistică, limbaj*.

București, Editura Academiei, 1973.

M. Cressot, *Le fait stylistique, // Stylistique française. Recueil de textes*, Москва, Изд – во Просвещение, 1986.

P. Guiraud, *La stylistique*, Presses Universitaires de France, Paris, 1961.

P. Guiraud, *La stylistique structurale // Stylistique française. Recueil de textes*, Москва, Изд – во Просвещение, 1986. Oancea, *Istoria stilisticii românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988.

D. Irimia, *Introducere în stilistică*, Iași, Editura Polirom, 1991.

I. Oancea, *Semiostilistica*, Timișoara, Editura Excelsior, 1998.

D. Lodger, *Limbaul romanului*, București, Editura Univers, 1998.

V. Marin, *Stilistica și cultivarea limbii*, Chișinău, Lumina, 1991.

J. Marouzeau, *Delimitation de quelques notions stylistiques de base //*

Stylistique française. Recueil de textes, Москва, Изд – во Просвещение, 1986.

M. Riffaterre, *Essais de stylistique structurale*, Paris, Flammarion Editeur, 1961.